

bitu stadia obtinens: in eo octo pagi sunt in colis frequentes, quorum officium est, uniones ex mari illo piscari.

Flumina. Mare ad orientalem urbis partem ingreditur; ad occasum lacus est Lohu, qui etiam dicitur Si lacus.

Decima Urbs

KIVNCHEV.

Fretum maris trajiciendum est, si quis hanc urbem adire velit, est enim in insula Hainan, ad orientalem ejus partem in ipso promontorio sita, tota lacubus aquisque undique septa, per quos etiam navibus ad ipsa usque moenia patet aditus: est haec urbs hujus insulae caput, tredecimque in eadem insula sitas regit civitates: 1 Kiuncheu, 2 Chingyu, 3 Lincao, 4 Tingan, 5 Venchang, 6 Hoeitung, 7 Lohoei, 8 Chen o, 9 Changhoa, 10 Van o, 11 Lingxui, 12 Yai o, 13 Cangen. Tota haec insula fere montibus obsita est, ac annosis sylvis; ferax rerum omnium, quas vita usus postulat: littora ab ipsis Sinis reguntur, ac Sino Imperatori parent; in mediterraneis gens est sui juris, quae Sinarum praefectos non admittit, sed tantum cum Sinis ad littora degentibus, commercia instituit, praecepsque salem ac vestes expedit: in montibus auri, argenteique fodinas esse scribunt Sinæ, montani tamen illa effodere aut nolunt, aut negligunt; ex arenis in fluminum ripis hincinde aliquid auri corradunt: uniones nusquam plures, quam circa Borealia insulae littora sunt: Aquila lignum odoriferum crescit in montibus; ut & Ebenum, lignum Rosæ; & illud quod Brasilum vulgo vocant, quod ad tinturam per totam Sianam passim adhibent fullones: crescunt hic ubique nuces Indicæ majores, ac minores; fructusque ille vulgo habitus totius orbis maximus, quem Jaca in India vocare solemus, qui ob eximiam magnitudinem non in ramis arborum, quamvis illi quoque ingentes sint, sed ipsi trunco adnascitur, quasi ex metu, ne tantum onus rami ferre detrent, quantumvis firmi aut robusti fuerint. Fructus cortex adeo durus crassusque est, ut securi aperiendus sit: innumeræ intus domunculæ seu folliculi sunt, in quibus pulpa est flavi coloris, quæ nucem veluti castaneam ambit; illa ubi maturuit, suavissima est; haec igne tostas castaneas nostrates refert. Vimen etiam seu rotam, de qua supra,

*Aquila
lignum, ac
Brasilum.*

*Jaca fru-
tus in-
gens.*

tota insula profert; illamque præcipue, quam rotam albam dixeré, quæ sane præstantissima est. Abundat insula cervis, avibus variis, ac animantibus plurimis tum domesticis ac cicuratis, tum etiam feris atque sylvestribus: præterea, ad Australem insulae partem baleinas capiunt Sinæ eo plane modo, quo Battavi in mari Baltico haud procul à Groenlandia, ex quibus etiam oleum ad varios usus dein adhibendum excoquunt. Demum, ut innumera præteream, admirationi hic est herba, quam Chifung, seu ostendentem *Herba
Chifung.* venatum, nominant: nautæ enim ex illa quo mense, & quot toto anno futuræ sint tempestates, colligere se posse asserunt, idque ex nodulis seu geniculis ipsius; quo enim nodi pauciores sunt, eo pauciores illo anno futuræ sunt tempestates, ex distantia autem nodorum à radice scire, aut colligere posse se autumant, quo mense accidere tempestas debeat.

Ajunt Sinæ hanc insulam mille esse stationum; in ea Societas Iesu Deo dicata habet templa, & plurimos Christi cultores: olim, antequam Sinis subesset, Gao terra dicta est; primus, qui hanc insulam occupavit, ex Sinis fuit magnus ille Hiaovus Hanæ familiae Imperator, & quia quamplurimos ibi reperit uniones, Chuyai vocavit, condita ea in insula ejusdem nominis urbe, atque *Unionum
ferax.* hæc est, quæ modo Kiuncheu dicitur, Chuyai autem unionum littus sonat; Leangus Yaicheu dixit; hodiernum nomen Tanga dedit familia, quod à rubro marmore Kiún, quo abundat, desumptum est: insula tota vulgo Hainan dicitur, hoc est, ad Austrum maris.

Verbus Notapeliotem urbis mons est Tao, *Montes.* ex nominatis in Taoxu libris ordine vigesimus quartus; ex eo spiris & mæandris sex supra triginta circumfluvius rivus emanat.

Ad Australem partem mons est Kiún, in quo marmora illa rubra sunt, à quibus urbis nomen adscitum.

Circa Lincao Pisie mons est fabulosis Sinarum narratiunculis inclytus: ferunt quippe in eo animal quoddam reperiri astutissimum, ut pene ratione uti credant, canis *astutissi-
mum cui
fanum
dicatum.* habet figuram; fuisse olim ex hoc genere quoddam ajunt, quod insulanorum exercitum per ignotos calles duxerit, ut ex Cochinchina ingressis hostibus iter intercluderent, ex quo insulanorum ingens consecuta victoria est, atque ipso in loco animali famum statutum.

Prope Van civitatem est insula Tocheu, centum